

ОПИТУВАННЯ ЩОДО ВПЛИВУ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ НА ІНВЕСТИЦІЙНУ ПРИВАБЛИВІСТЬ УКРАЇНИ

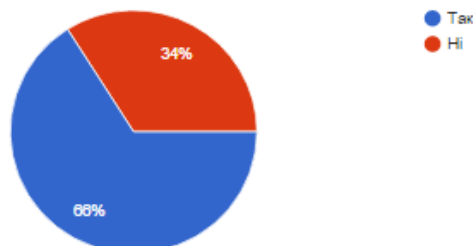
1. Зазначте Ваш статус

22	А	Юрист української юридичної компанії
6	Б	Юрист міжнародної юридичної компанії
5	В	Внутрішній юридичний радник української компанії
3	Г	Внутрішній юридичний радник іноземної компанії
6	Д	Керівник (менеджер) української компанії
2	Е	Керівник (менеджер) іноземної компанії
6	Інше	

2. Чи здійснюєте Ви (Ваша компанія або група Вашої компанії) чи Ваші клієнти інвестиції в Україну протягом останніх 5 років?

33	Так
17	Ні

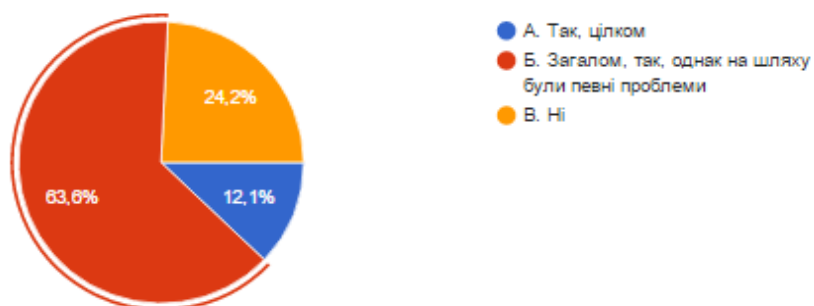
Якщо так, вкажіть, будь ласка, сферу.

7	Нерухомість
7	Агро
5	IT / IP
2	Енергетика
2	Логістика
2	Виробництво
2	Юридичні послуги
2	Телекомунікації
2	Різні
2	Медицина
2	Рітейл
2	Ресторанний бізнес, харчова промисловість
1	Промисловість
1	Комунікації
1	Інвестування через пайові та корпоративні ІСІ
1	ТМТ
1	Infrastructure
1	Oil and Gas
1	Охорона здоров'я

1	Хімічна промисловість
1	Ел.комерція
1	Технології
1	Банк

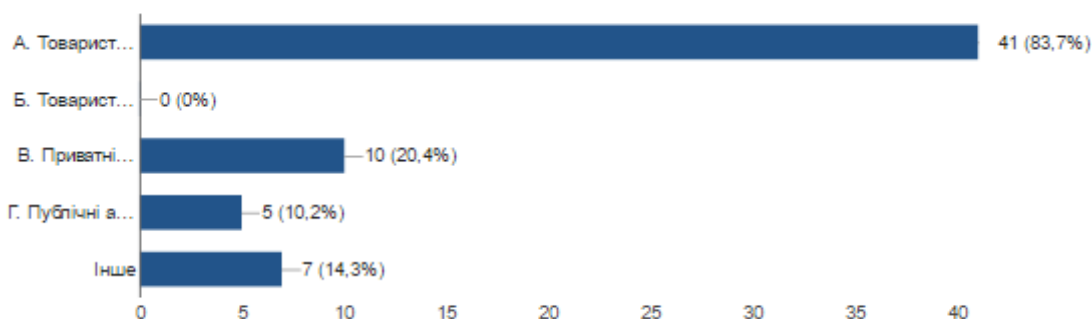
3. Якщо Ви відповіли «Так» на питання 2, чи вважаєте Ви (Ваші клієнти) досвід інвестування в Україні задовільним?

4	А	Так, цілком
21	Б	Загалом, так, однак на шляху були певні проблеми
8	В	Ні

4. Які організаційно-правові форми Ви (Ваші клієнти) використовуєте / використовували для ведення бізнесу в Україні?

41	А	Товариства з обмеженою відповідальністю
0	Б	Товариства з додатковою відповідальністю
10	В	Приватні акціонерні товариства
5	Г	Публічні акціонерні товариства
7	Інше	

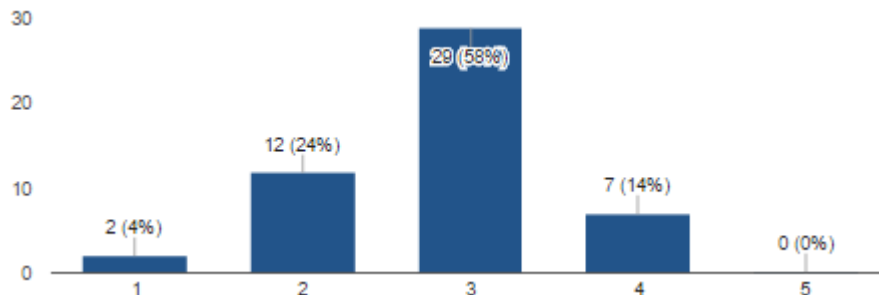
5. Яку(і) іноземну(і) юрисдикцію(ї) Ви (Ваші клієнти) найчастіше використовуєте при структуруванні бізнесу в Україні?

27	Кіпр
9	Нідерланди
5	БВО
5	УК
3	Беліз
3	Люксембург
3	Україна
2	Панама
2	Австрія
2	Угорщина
1	США
1	Німеччина
1	Виргинские острова

1	Сейшельські Острови
1	Польща
1	Гонконг
1	Різні

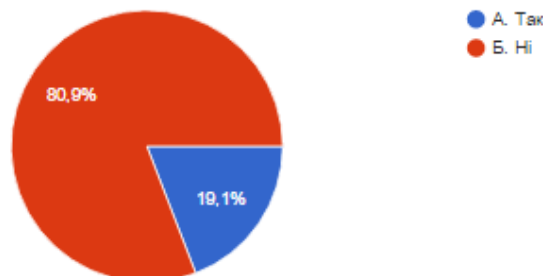
6. За шкалою від 1 до 5, як би Ви оцінили рівень розвитку корпоративного законодавства в Україні?

2	1
12	2
29	3
7	4
0	5

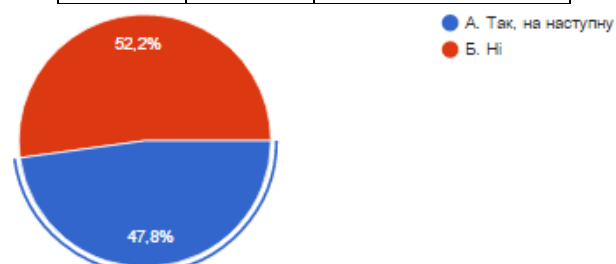
7. Чи стикались Ви (Ваші клієнти) зі складнощами при отриманні фінансування через недостатній розмір статутного капіталу української компанії?

9	А	Так
38	Б	Ні

8. Якщо Ви обрали варіант «В» чи «Г» у питанні 4, чи вважаєте Ви (Ваші клієнти) таку форму обтяжливою та чи не висловлювали бажання змінити її на іншу організаційно-правову форму?

11	А	Так, на наступну ТОВ (6) Обтяжлива (2) ПрАТ (1)
12	Б	Ні

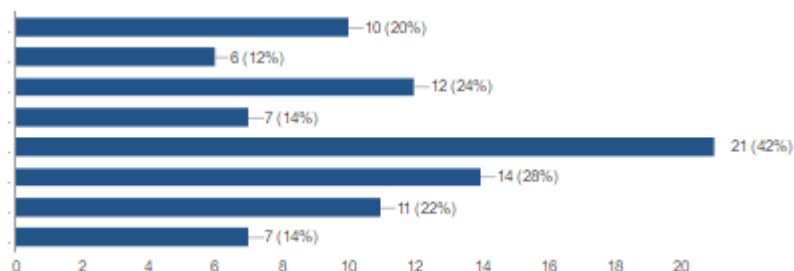

9. Оберіть найбільші недоліки у сфері регулювання ТОВ (один або декілька варіантів)

16	Неможливість укласти корпоративний договір
5	Відсутність регулювання правочинів із зацікавленістю та значних правочинів на рівні закону для ТОВ
8	Відсутність детального регулювання створення та функціонування наглядової ради в ТОВ
12	Недосконале регулювання процедури звернення стягнення на частку в статутному капіталі ТОВ
4	Наявність обмежень щодо максимальної кількості учасників ТОВ
4	Неможливість юридичної особи виконувати функцію виконавчого органу
7	Необхідність вносити зміни до статуту ТОВ у зв'язку зі змінами складу учасників
4	Наявність у мажоритарного учасника права виходу з ТОВ
8	Можливість виключення учасників за рішенням загальних зборів (в позасудовому порядку)
12	Відсутність можливості конвертації боргу в капітал
6	Інше <ul style="list-style-type: none"> • <i>Древнее законодательство</i> • <i>Незахищеність міноритарного учасника</i> • <i>Всі, вище вказані</i> • <i>Спадкові та сімейні проблеми з частками</i> • <i>Наявність правових норм, які допускають неоднозначне тлумачення</i> • <i>Неврегульованість укладення корпоративного договору</i>

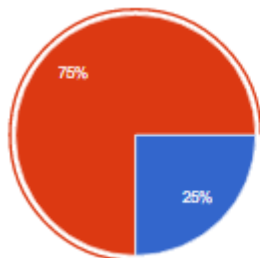
10. Оберіть найбільші недоліки у сфері регулювання АТ (один або декілька варіантів)

21	Відсутність регулювання права на squeeze-out та sell-out в Законі про АТ і як наслідок проблема «мертвих душ»
14	Обтяжлива процедура реєстрації збільшення та зменшення статутного капіталу АТ в НКЦПФР
12	Недосконала процедура визначення ринкової вартості акцій, в тому числі для цілей обов'язкового викупу
11	Обтяжлива процедура скликання загальних зборів акціонерів (необхідність надсилання усіх проектів рішень кожному акціонеру АТ, строки скликання загальних зборів)
10	Неможливість укласти корпоративний договір на рівні АТ
7	Відсутність належного регулювання похідного позову в Законі про АТ
7	Обмежений доступ акціонерів до документів АТ
6	Обтяжлива процедура розкриття інформації незалежно від типу АТ та невинуватна відповідальність за порушення процедури розкриття

**11. Чи вирішило скасування максимальної кількості акціонерів у приватних АТ
недоліки із існуванням АТ, які за своєю природою є приватними, у формі
публічних АТ?**

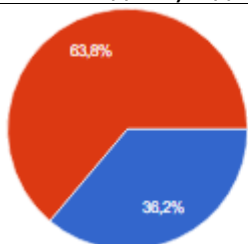
12	Так, скасування вимоги дозволяє змінити тип публічного АТ на приватне
36	Лише частково. При зміні типу АТ кількість акціонерів залишається незмінною та обтяжливою в частині скликання загальних зборів, оплати витрат за рахунків в цінних паперах тих акціонерів, які не пройшли встановлені процедури

- Так, скасування вимоги дозволяє змінити тип публічного АТ на приватне
- Лише частково. При зміні типу АТ кількість акціонерів залишається незмінною та обтяжливою в частині скликання загальних зборів, оплати витрат за рахунків в цінних паперах тих акціонерів, які не пройшли встановлені процедури

12. Чи вважаєте ви такий інструмент як похідний позов ефективним інструментом захисту інтересів міноритарних акціонерів?

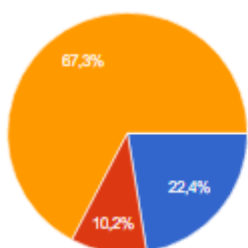
17	Так, це дозволить захищати права товариства та інтереси акціонерів, а також компенсувати завдані збитки
30	Ні, запроваджена процедура є недосконалою (відсутні чіткі підстави для подання позову, обмежений доступ до документів, які дають підстави для подання позову)

- Так, це дозволить захищати права товариства та інтереси акціонерів, а також компенсувати завдані збитки
- Ні, запроваджена процедура є недосконалою (відсутні чіткі підстави для подання позову, обмежений доступ до документів, які дають підстави для подання позову)

13. Висловіть Ваше (Ваших клієнтів) ставлення до інституту виключення учасників за рішенням загальних зборів?

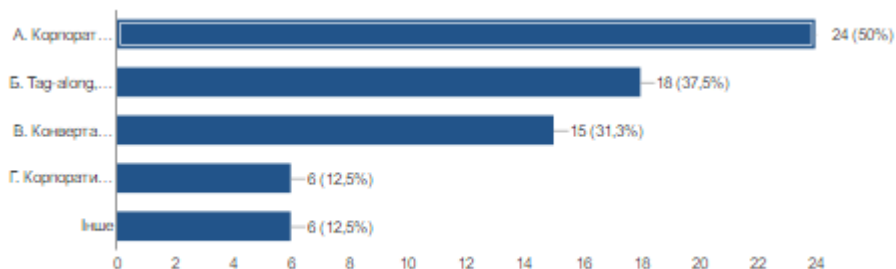
11	А	Дозволяє учасникам приймати управлінське рішення та слугує останнім засобом для вирішення корпоративних конфліктів
5	Б	Інструмент для зловживань та рейдерського захоплення бізнесу, який порушує право на власність
33	В	Може бути збалансованим інструментом вирішення корпоративних конфліктів, однак рішення з приводу виключення має приймати суд для уникнення зловживань
0	Інше	

- А. Дозволяє учасникам приймати управлінське рішення та слугує останнім засобом для вирішення корпоративних конфліктів
- Б. Інструмент для зловживань та рейдерського захоплення бізнесу, який порушує право на власність
- В. Може бути збалансованим інструментом вирішення корпоративних конфліктів, однак рішення з приводу виключення має приймати суд для уникнення зловживань
- Інше

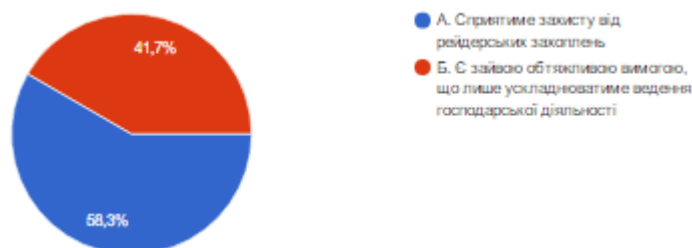
14. Якого з перерахованих корпоративних інструментів, доступних в іноземних юрисдикціях, Вам (Вашим клієнтам) не вистачає найбільше в праві України?

24	А	Корпоративні угоди
18	Б	Tag-along, drag-along, опціони та інші інструменти виходу
15	В	Конвертація боргу в капітал
6	Г	Корпоративні директори та секретар
6	Інше	

15. Впровадження вимоги щодо обов'язкового нотаріального посвідчення редакцій статуту, протоколу загальних зборів про зміну складу учасників для проведення реєстрації зміни складу учасників, на Вашу думку

28	А	Сприятиме захисту від рейдерських захоплень
20	Б	Є зайвою обтяжливою вимогою, що лише ускладнюватиме ведення господарської діяльності

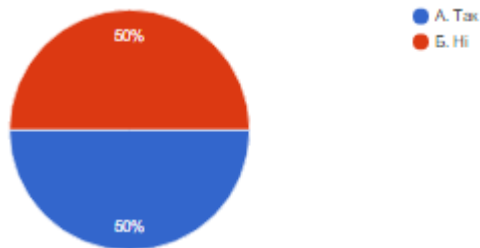
16. Чи зацікавлені Ви (Ваші клієнти) в укладенні корпоративного договору на рівні українських компаній за умови, що вони дозволятимуть встановлювати особливості реалізації прав та виконання обов'язків, пов'язаних із участю у товаристві?

43	А	Так
6	Б	Ні, корпоративні договори укладаються на рівні іноземних юрисдикцій

17. Якщо Ви обрали варіант «А» у питанні 13, чи погоджуєтесь Ви (Ваші клієнти) із думкою про те, що факт укладення корпоративного договору має публічно відображатись в Єдиному державному реєстрі?

20	А	Так
20	Б	Ні

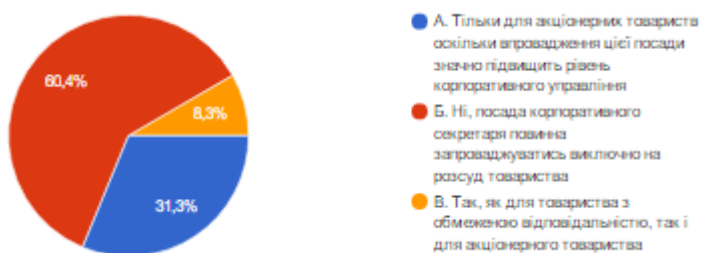
18. Виконуючи вимогу про оприлюднення кінцевих бенефіціарних власників українського товариства, Ви (Ваші клієнти) розкриваєте інформацію про

10	А	Кінцевих бенефіціарних власників завжди
1	Б	Виключно номінальних акціонерів
14	В	В залежності від обставин, частіше – лише номінальних акціонерів
24	Г	В залежності від обставин, частіше – кінцевих бенефіціарних власників

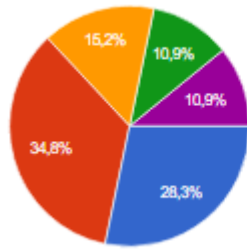
19. Чи повинна бути посада корпоративного секретаря обов'язковою в господарських товариствах?

15	А	Тільки для акціонерних товариств оскільки впровадження цієї посади значно підвищить рівень корпоративного управління
29	Б	Ні, посада корпоративного секретаря повинна запроваджуватись виключно на розсуд товариства
4	В	Так, як для товариства з обмеженою відповідальністю, так і для акціонерного товариства

20. Юрисдикцію якого суду / арбітражу Ви (Ваші клієнти) найчастіше вказуєте у транзакційних документах для вирішення корпоративних спорів за участю нерезидентів?

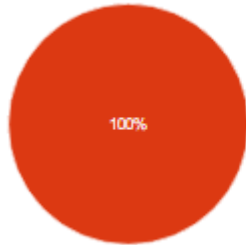
13	А	Суд країни сторони договору
16	Б	Лондонський міжнародний третейський суд (LCIA)
7	В	Міжнародний комерційний арбітражний суд при ТПП України
5	Г	Міжнародний арбітражний суд Стокгольма
5	Інше	

- А. Суд країни сторони договору
- Б. Лондонський міжнародний третейський суд (LCIA)
- В. Міжнародний комерційний арбітражний суд при ТПП України
- Г. Міжнародний арбітражний суд Стокгольма
- Інше

21. Чи доводилось Вам (Вашим клієнтам) звертати стягнення на частку в товаристві з обмеженою відповідальністю? Якщо так, то чи задоволені Ви (Ваші клієнти) процедурою?

0	А	Так, цілком задоволені, не зустріли перепон на шляху звернення стягнення на частку
42	Б	Ні, не задоволені, оскільки без сприяння інших учасників завершити процес звернення стягнення вкрай важко

- А. Так, цілком задоволені, не зустріли перепон на шляху звернення стягнення на частку
- Б. Ні, не задоволені, оскільки без сприяння інших учасників завершити процес звернення стягнення вкрай важко

22. Зазначте, будь-ласка, інші міркування щодо можливого покращення корпоративного права в Україні

По АТ :

1. Спростити процедуру розкриття інформації (публікація в пресі - повний анахронізм);
2. Встановити можливість (адекватний і відносно недорогий порядок) переходу в ТОВ акціонерних товариств "приватизаційного" типу. + можливість очищення від "мертвих душ".
3. Потрібно провести ревізію механізму передачі права власності на акції - часто витрати на оформлення через зберігача/торговця коштують дорожче ніж самі акції (пакети міноритаріїв).

По ТОВ:

1. Врегулювати питання Ревізійної комісії (не лише із числа учасників).
2. Чітка процедура розрахунку виплати учаснику при виключенні/виході (на день прийняття рішення а не на кінець року) + обмежити строк для виплати.
3. Врегулювання можливості виходу/викупу частки при патовій ситуації (50/50 і конфлікт учасників).

Необхідно запровадити Національний кодекс корпоративного управління (рекомендовані, але не обов`язкові до виконання норми) для підвищення рівня використання найкращих світових практик без одночасного обтяження законодавства

спрощення порядку реєстрації АТ та реєстрації первинної та повторних емісій, відновлення процедури нотаріального посвідчення підписів засновників на установчих документах, удосконалення діяльності правоохоронних органів в частині оперативного порушення та розслідування кримінальних справ за фактами рейдерських захоплень бізнесу, впровадження та реалізацій кримінальної відповідальності, припинення доступу до реєстру державних реєстраторів та нотаріусів та анулювання свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю для нотаріусів/звільнення для реєстраторів за фактами участі в рейдерських захопленнях

прийняття закону про ТОВ, доопрацювання закону про АТ (наприклад - ст.48)

Сподіваємося на (1) прийняття Верховною радою законопроектів, які очікують першого та другого читання, (2) ефект від судової реформи

Розробити Корпоративний кодекс

Необходимо передумотреть возможность и порядок передачи в залог части в уставном капитале.
Знизити рівень регулювання на законодавчому рівні загалом лібералізація, зокрема, у сфері корпоративного управління, корпоративних договорів. Узгодити норми ГК, ЦК, ЗУ «Про госп.товариства», ЗУ «Про АТ». Окремий закон про ТОВ – не потрібен!
Подальше удосконалення законодавства з корпоративних питань, рекомендації щодо розробки документації компаній, що стосується врегулювання питань корпоративного управління.
<ol style="list-style-type: none">
1. Більше диспозитивності.
2. Запровадження повноцінного регулювання договорів учасників.
3. Спрощення реєстрації товариства (електронна реєстрація), внесення змін до установчих документів, особливо щодо зміни складу учасників.
4. Посилення похідного позову, угод із заінтересованістю, значних угод , фідучіарних обов'язків менеджменту товариства.